

54(092)
К 18

В. Г. Камчатний

**НАУКОВО-ОСВІТНІЙ
ДОРБОК
ПРОФЕСОРА
І. П. ОСИПОВА
(1855–1918 рр.)
В ГАЛУЗІ ХІМІЇ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

В. Г. Камчатний

**НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ДОРОБОК
ПРОФЕСОРА І. П. ОСИПОВА
(1855-1918 рр.)
В ГАЛУЗІ ХІМІЇ**

Монографія

Харків
«Золоті сторінки»
2018

УДК 929Осипов:930:54“ 18/19”

К 18

Рецензенти:

К. В. Астахова, доктор історичних наук, професор, ректор Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія»;

І. Ю. Робак, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету, Почесний краєзнавець України, президент Академії соціальних наук України;

Л. Л. Товажнянський, член-кореспондент НАН України, доктор технічних наук, професор, голова Вченої ради НТУ «ХП», Почесний ректор «НТУ «ХП»

*Друкується за рішенням Вченої ради Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»
(протокол № 3 від 30.03.2018 р.)*

Камчатний В. Г.

К 18 Науково-освітній доробок професора І. П. Осипова (1855-1918 рр.) в галузі хімії :
монографія / В. Г. Камчатний. — Харків: Золоті сторінки, 2018. — 232 с.

ISBN 978-966-400-465-4

Монографія присвячена дослідженню життєпису, наукової, викладацької та громадської діяльності видатного вченого-хіміка, директора (ректора) Харківського технологічного інституту заслуженого професора І. П. Осипова (1855—1918 рр.).

Розрахована на фахівців-істориків, викладачів, студентів та усіх, хто цікавиться історією розвитку вітчизняної хімічної науки та вищої школи, зокрема Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна та Харківського національного медичного університету.

Іл. 80. Табл. 2. Бібліогр.: 421 найм.

УДК 929Осипов:930:54“ 18/19”

ISBN 978-966-400-465-4

© В. Г. Камчатний, 2018

ЗМІСТ

Перелік умовних позначень.....	3
Вступ.....	4
Розділ 1. Історіографічні аспекти та джерельна база.....	9
1.1. Класифікація та аналіз наукової літератури.....	9
Розділ 2. Життєві обрії професора Івана Павловича Осипова (1855-1918 рр.).....	31
2.1. Формування наукового світогляду І. П. Осипова (30.07.1855-21.09.1877 рр.).....	31
2.2. Період науково-освітньої діяльності в Харківському університеті (21.09.1877-31.08.1906 рр.).....	38
2.3. Роки роботи в Харківському технологічному інституті (01.09.1906-04.11.1918 рр.).....	52
Розділ 3. Творча спадщина професора І. П. Осипова та його суспільні ініціативи.....	82
3.1. Основні напрацювання у відділах хімії та викладанні хімічних дисциплін.....	82
3.2. Доробок ученого в історії хімії.....	119
3.3. Прихильник жіночої освіти.....	129
3.4. Громадська та просвітницька діяльність.....	135
Розділ 4. Учні та послідовники І. П. Осипова.....	148
Післямова.....	163
Список використаних джерел та літератури.....	166
Додатки.....	219
Іменний покажчик.....	223